

Paradni konji različnih slovenskih regij

Katera podjetja so v posameznih regijah posebej izstopala. Kako jim kaže letos?

Andreja Šalamun

Na poslovanje naftnih trgovcev v Sloveniji so negativno vplivale prodajne cene naftnih derivatov, ki so bile večinoma višje kot v sosednjih državah.

115 milijonov evrov dobička, 348 novih delovnih mest, 21 novih izdelkov - vse to je lani dosegla družba Lek.

Del zmanjšanja prihodkov v Mercatorju pripisujejo tudi spremenjenim nakupnim navadam potrošnikov.

OSREDNJE SLOVENSKA REGIJA

Potem, ko je še predlani beležila izgubo, se je lani s skoraj 688 milijoni evrov čistega dobička povzpela na sam vrh. Največji vpliv v regiji imajo Petrol, Mercator, Holding Slovenske elektrarne (HSE), Lek in Spar.

Petrol z manjšimi prihodki in večjim dobičkom

Skupina Petrol je lani ustvarila 3,8 milijard čistih prihodkov od prodaje, kar je za pet odstotkov manj kot v letu 2014. Hkrati pa so dosegli 65,3 milijona evrov čistega poslovnega izida, kar je za osem odstotkov več kot leta 2014.

Na poslovanje sta pomembno vplivala gibanje cen na naftnem trgu in menjalni tečaj ameriškega dolarja, prizna Aleksander Salkič, predstavnik za odnose z javnostmi, pa tudi poslovne razmere na trgih, kjer poslujejo. »Slovenija, ki je še vedno Petrolov glavni prodajni trg, v zadnjem obdobju sicer znova beleži gospodarsko rast, a so gospodarske razmere še vedno zahtevne.«

Eno od pomembnih strateških vprašanj, s katerimi se bodo letos ukvarjali na Petrolu, je digitalizacija, ki je »pogojena s hitro spreminjajočim se in disruptivnim poslovnim okoljem«. Vpliva na kupce, poslovne modele, razvoj poslovanja, poslovne procese, konkurenco ..., našteje Salkič.

Mercator z dobičkom tudi letos

Medtem ko je lani Skupina Mercator končala s pozitivnim poslovnim izidom iz poslovanja v višini 61,5 milijona evrov (več kot 15-krat bolje kot v 2014) in čistim poslovnim izidom 20,2 milijona evrov, za letos napovedujejo, da naj bi prihodki iz prodaje dosegli 2,6 milijarde evrov, čisti dobiček pa 55,3 milijona evrov.

Prvi kvartal letošnjega leta sicer kaže padec prihodkov v primerjavi z enakim obdobjem lani. Nižji prihodki na trgu Slovenije in Srbije so predvsem posledica zmanjšanja števila enot v neosnovnih aktivnostih. Del zmanjšanja prihodkov pa pripisujejo tudi spremenjenim nakupnim navadam potrošnikov in prodaji Pekarne Grosuplje.

Za naložbe so porabili skoraj dvakrat več sredstev kot v enakem obdobju lani, in sicer 12,9 milijona evrov. Ena največjih naložb je izgradnja novega

logistično-distribucijskega centra, ki je ocenjena na 100 milijonov evrov. Graditi naj bi ga začeli v drugi polovici prihodnjega leta, končali pa leta 2018.

HSE v rdečih številkah

HSE konsolidiranih bilanc za lani še ni objavil, rezultati matične družbe pa kažejo, da je za njim leto rdečih števil. Lani je namreč ustvaril 323 milijonov evrov izgube, medtem ko se je predlani ponašal s 140 milijoni evrov dobička. HSE se bo tudi letos največ ukvarjal s svojo hčerinsko družbo – Termoelektrarno Šoštanj, ki je imela lani 437 milijonov evrov čiste izgube, in kjer (ob uporu socialnih partnerjev) poteka racionalizacija.

JUGOVZHODNA REGIJA

Druga regija z največjim neto čistim dobičkom je jugovzhodna, kjer najpomembnejšo vlogo igrajo Krka, Revoz in Adria Mobil.

Krka prehiteva po desni

Skupina Krka je prodala za 1.164,6 milijona evrov izdelkov in storitev, čisti dobiček pa je znašal 158,2 milijona evrov. »Doseženi cilji so rezultat naše poslovne strategije, v kateri dajemo poudarek ne le uveljavljenim terapevtskim področjem, ampak bolj kot do sedaj tudi vstopanju na nova področja,« so povedali v Krkini službi za odnose z javnostmi. Največjo absolutno rast prodaje so lani dosegli v Zahodni Evropi s 306,1 milijona evra ustvarjene prodaje, kar predstavlja 26,3 % prodaje skupine Krka. »Skupno prodajo v regiji smo povečali za 22 %, prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami pa za 35 %,« pravijo v Krki. Največja prodajna regija je bila z 28,1-odstotnim deležem v prodaji regija Vzhodna Evropa, v kateri so prodali za 327,5 milijona evrov izdelkov.

»Kljub negotovostim trendi na svetovnem trgu kažejo, da se bo generična farmacevtska industrija v prihodnosti še razvijala, vendar pa se bo treba za uresničevanje ciljev dodatno potruditi,« pravijo v Krki. Tudi letos načrtujejo rast prodaje, in sicer v višini 1,210 milijarde evrov, dobiček pa naj bi znašal okoli 160 milijonov evrov. Podoben znesek bodo namenili tudi naložbam.

Adria tudi v času krize pozitivna

Družba in skupina Adria Mobil sta lani uspešno uresničili zastavljene poslovne cilje – prihodki na ravni skupine so presegli 303 milijone evrov, kar je za skoraj 22 odstotkov več kot v letu 2014, čisti poslovni izid pa je bil z 15,5 milijona evrov oz. za 21 odstotkov višji od predlanskega.

Evropski trg počitniških vozil je prve znake okrevanja začel kazati lani, ko se je število novih registracij povečalo za dobrih 10 odstotkov. »Po več letih stagnacije je to seveda izredno spodbuden podatek, še bolj pa smo zadovoljni s tem, da smo ponovno rasli hitreje kot sam trg in s tem prispevali k rasti tržnega deleža,« pravijo v družbi, kjer tudi za letošnje leto načrtujejo rast nad rastjo trga.

ZASAVSKA REGIJA

V zasavski regiji na skupne rezultate najbolj vplivajo Eti elektroelement, Steklarna Hrastnik in Studio Moderna.

Studio Moderna porazil ameriški dolar

Studio Moderna je imela v letu 2015 ob 36,8 milijona evrov prihodkov negativen poslovni rezultat, in sicer 3,2 milijona evrov. Na rezultat je vplivala predvsem velika volatilitnost razmerja evra napram ameriškem dolarju, saj je velik del njihovih nabav vezanih na tečaj dolarja, so pojasnili. V letu 2016 načrtujejo izboljšanje poslovanja.

Steklarna Hrastnik: Letos več prihodkov kot lani

Steklarna Hrastnik je lani ustvarila za 55,1 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar znaša 16 odstotkov več kot v letu 2014. Rezultati ne bi bili možni brez uspešno izvedenega prestrukturiranja.

Letos načrtujejo do 9 odstotkov več čistih prihodkov od prodaje kot lani ob predpostavki, da bodo izpeljali vse načrtovane naložbe v dodatno izboljšanje kakovosti in fleksibilnosti ter v dvig proizvodnih kapacitet. Vstopili bodo na trg parfumskih steklenic, na trg s steklom za razsvetljavo, z namiznim programom v segment žganih pijač in se z obstoječimi programi podali na nove trge, med drugim na angleškega.

Foto: Arhiv Adria Mobil

Adria Mobil je lani izkoristila konjunkturo na trgu in tudi povečala svoj tržni delež.

Foto: Barbara Reya

Lek in Krka, ki ju vodita Vojmir Urlep in Jože Colarič, še naprej intenzivno investirata.

Foto: Barbara Reya

SAVINJSKA REGIJA

Energetiki kvarijo sliko

Savinjska regija je imela lani največjo izgubo, in sicer predvsem zaradi dveh energetske družbe – Termoelektrarne Šoštanj, ki je trenutno v procesu racionalizacije in je lani ustvarila 437 milijonov evrov čiste izgube, ter Premogovnika Velenje, ki je leto končal z 66 milijoni evrov izgube.

Medtem pa so rezultati celjskega dela precej boljši. »V tem delu regije je že drugo leto zapored čutiti okrevanje gospodarstva, ki po težkih letih z neto izgubo posluje pozitivno,« je povedal direktor Regionalne gospodarske zbornice Celje Drago Polak. »Lani smo dosegli skupen neto dobiček 258.754.000 evrov. Pozitiven skupni rezultat so dosegle gospodarske družbe, samostojni podjetniki in tudi zadruga,« je povedal Polak in dodal, da so v regiji močne predvsem predelovalna dejavnost, trgovina in promet.

Tudi letos za ta del savinjske regije pričakujejo pozitivno poslovanje gospodarstva in nova delovna mesta, je pa za razvoj regije izjemnega pomena čimprejšnja izgradnja tretje razvojne osi.

Dars z več kot 60 milijoni čistega dobička

Eno od pomembnejših podjetij s sedežem v savinjski regiji je tudi Dars, ki je lani ustvaril 373,1 milijona evrov prihodkov in 60,5 milijona evrov čistega dobička. »Povečujemo prihodke od cestnine ter druge prihodke, racionalizirali smo notranje poslovanje, uspešno obvladujemo stroške ter aktivno upravljamo z dolžniškim portfeljem,« pravijo v družbi. Za letos načrtujejo približno enake prihodke in dobiček kot lani, bodo pa nadaljevali z izvedbo ukrepov notranje racionalizacije, izboljševali učinkovitost poslovanja, obvladovanje stroškov in aktivno upravljali z dolgom.

Med ključnimi večjimi infrastrukturnimi projekti navajajo dokončanje podravske avtoceste A4 med Draženci in Gruškovem, ki ga sofinancira EU, ter izvedbo elektronskega cestninjenja v prostem prometnem toku za tovorna (oz. nevinjetna) vozila.

V Leku so med drugim vlagali v novo pakirno in proizvodno linijo ter razširitev obrata za proizvodnjo probiotika in novo visoko regalno skladišče.

»V Sloveniji, na Hrvaškem in v Ruski federaciji poteka še 20 naložbenih projektov, s katerimi bomo proizvodne zmogljivosti povečali za več kot tretjino,« pravijo v Krki.

303 milijone evrov so presegli prihodki na ravni skupine Adria Mobil.

V Steklarni Hrastnik načrtujejo vstop na angleški trg in na trg parfumskih steklenic.

Foto: arhiv Steklarna Hrastnik

Steklarna Hrastnik, ki jo vodi Andrej Božič, načrtuje ambiciozno vstopanje na nove trge. Acroni pa pod vodstvom Blaža Jasniča snuje 30-milijonsko naložbo, s katero bodo znižali specifično porabo energentov in okoljski odtis.

Foto: arhiv SIJ

Pričakovanja gorenjskih podjetij za leti 2016 in 2017 so dokaj optimistična.

437 milijonov evrov čiste izgube je lani ustvarila Termoelektrarna Šoštanj.

»Z uvedbo elektronskega cestninskega sistema bomo povečali pretočnost,« pravijo na Darsu.

232.5 milijona evrov neto čistega dobička so ustvarile družbe v gorenjski regiji.

GORENJSKA REGIJA

Gorenjska regija se je po neto čistem dobičku uvrstila v zgornjo polovico regij. Kot pravijo na območni gospodarski zbornici, so tamkajšnje družbe ustvarile neto čisti dobiček v višini 232,5 milijona evrov.

Acroni z novimi naložbami

Acroni je lani ustvaril za 380 milijonov evrov prihodkov in 4,8 milijona evrov čistega dobička. »Dober rezultat – tudi v zaostrenih zunanjih okoliščinah – je predvsem plod strategije zadnjih let, tj. usmeritve v bolj zahtevne, nišne izdelke za najzahtevnejše aplikacije,« je povedal Blaž Jasnič, glavni direktor Acronija, Skupina SIJ. »Poleg tega intenzivno razvijamo nove zanimive izdelke, ki imajo velik tržni potencial. Z vsemi temi prizadevanji nam je uspel tudi preboj na nova tržišča, na primer na Bližnji vzhod, povečali pa smo tudi tržni delež na ameriškem trgu,« je povedal Jasnič.

Letos naj bi bili njihovi rezultati še boljši. Nadaljujejo s širjenjem programa specialnih jekel in zlitin ter z intenzivnim trženjem na novih trgih. »Pri tem bo imela pomembno vlogo naložba v novo linijo za toplotno obdelavo specialnih jekel in zlitin v zaščitni atmosferi. Z njo bomo zagotavljali višjo stabilnost procesov, kar je pogoj za pridobitev certifikata NOR-SOK. S tem certifikatom bomo lažje pridobivali posle v petrokemiji,« je povedal direktor in dodal, da bodo novo toplotno linijo zagnali jeseni.

Za naslednje leto načrtujejo zagon AOD peči (argon oxygen decarburization – oksidacija ogljika v talini nerjavnega jekla s pomočjo argona). S to 30 milijonsko naložbo bodo zagotovili znižanje specifičnih porab energentov in znižali okoljski odtis.

Izvozniki so finančno najuspešnejši

Pričakovanja gorenjskih podjetij za leti 2016 in 2017 so dokaj optimistična, predvsem pri izvozu in rasti prihodkov. Poudarjajo pa, da pričakujejo od vlade konkretne ukrepe, predvsem za razbremenitev gospo-

darstva, je še povedala Jadranka Švarc, direktorica Območne zbornice za Gorenjsko.

Goodyear Dunlop Sava Tires z novimi naložbami

Podjetje Goodyear Dunlop Sava Tires je s pomočjo povečanega obsega proizvodnje in bogate ponudbe izdelkov v letu 2015 povečalo svoj čisti dobiček za 17,5 odstotka na 6,7 milijona evrov, čeprav so se čisti prihodki od prodaje zmanjšali za 1,4 odstotka (na 207,3 milijona evrov), kar je predvsem posledica nižjih prodajnih cen na lokalnih trgih.

»Industrija pnevmatik si v Evropi še ni popolnoma opomogla,« pravijo v družbi in dodajajo, da so se v zadnjih letih na lokalnih trgih soočali s številnimi izzivi, kot so manjša kupna moč končnih uporabnikov, poznejša menjava zimskih pnevmatik z letnimi, milejša zima, ki je vplivala na zimsko prodajo, in težave z likvidnostjo, ki so jih imele njihove neposredne stranke na nekaterih trgih. »Poleg tega se je še naprej povečeval uvoz poceni pnevmatik iz Azije,« je pojasnil Matej Zavrč, glavni direktor.

KOROŠKA REGIJA

Korošci stavijo na izvoznike

S poslovanjem lokalnih podjetij so zadovoljni tudi na koroški območni gospodarski zbornici, kjer beležijo 3,1-odstotno povečanje čistih prihodkov od prodaje v primerjavi z 2014. »Rast prihodkov na trgih EU se je povečala za 7,2 % ter na trgih izven EU za 5 %. Minimalni padec prihodkov je zaslediti na domačem trgu, pri čemer so se prihodki na tujem trgu povečali za 6,8%,« pojasnjujejo na zbornici. V letu 2015 so podjetja investirala več kot preteklo leto, zmanjšanje finančnih obveznosti do bank pa kaže na razdolževanje.

PODRAVSKA REGIJA

Podravci previdni

V Štajerski gospodarski zbornici so kljub dobrim rezultatom previdni. Kar 98 odstotkov družb v regiji namreč predstavljajo mikro in mala podjetja, ki pa se kljub želji in ambicijam ne razvijajo dovolj, da bi prerasla v večja podjetja. »Prav za ta podjetja smo sicer predvideli program za spodbujanje konkurenčnosti za problemska območja in nanj tudi resno računali, vendar se je izkazalo, da je država temu področju namenila manj sredstev, kot je bilo v preteklosti predvideno,« je povedala mag. Aleksandra Podgornik, direktorica Štajerske gospodarske zbornice. Najpomembnejši nosilci uspeha regije so izvozniki in pozitiven trend izvoza v tej regiji se kaže že nekaj let. Direktorica pričakuje, če ne bo prišlo do velike spremembe na zunanjih trgih, še naprej pozitiven trend rasti, opozarja pa, da regija nujno potrebuje svež investicijski kapital, da bi začeli projekti lahko zaživeli.

GORIŠKA REGIJA

Sliko kvari nekaj družb

Tudi goriška regija je lani poslovala z dobičkom. »Predvsem je to posledica večjega čistega dobička (ta je znašal 212 milijonov evrov), medtem ko so družbe z izgubo to povečale za 5 milijonov evrov,« je povedala mag. Nevenka Volk Rožič, direktorica Območne zbornice za severno Primorsko. V regiji močno izstopa predelovalna dejavnost, saj predstavlja 41 % celotnih prodajnih prihodkov. Sledi trgovina s 23 %. Z vidika dodane vrednosti jo predelovalna industrija ustvari polovico, trgovina desetino, kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti pa 9 %.

Finančno so najbolj uspešna velika in srednja podjetja iz predelovalne industrije, ki delujejo globalno, so povezana v skupine in so večji zaposlovalci. »Slika v regiji kvari zgolj nekaj družb z izgubo, ki so predvsem holdingi, ki imajo v lasti nepremičnine ali druge finančne naložbe, niso pa veliki zaposlovalci,« opozori direktorica.

Podjetja iz Goriške regije so podobno pozitivno razpoložena. Veliko jih napoveduje nove naložbe, 15 odstotkov pa jih bo tudi na novo zaposlovalo. Optimistični so tudi glede napovedi za prihodnje leto, kjer jih skoraj polovica pričakuje povečano rast prodaje glede na letošnje leto.

V regiji si veliko obetajo tudi od novih projektov, ki naj bi pospešili gospodarsko rast. »Med temi lahko gotovo izpostavimo smučarski center na Kaninu, logistični center v Vrtojbi in poslovne cone v Ajdovščini,« je še dodala direktorica.

PRIMORSKO-NOTRANJSKA REGIJA

Najbolje v zadnjih 5 letih

Lani so družbe primorsko-notranjske regije končale z najboljšim rezultatom v zadnjih petih letih, so povedali na območni izpostavi Ajpesa. Ustvarile so 1,24

milijarde evrov prihodkov, kar je za štiri odstotke več kot v letu 2014, čisti prihodki od prodaje na domačem trgu so se povečali za devet odstotkov, na tujem trgu pa za 1,6 odstotka. Najuspešnejše so bile družbe v predelovalnih dejavnostih. Povečal pa se je tudi neto čisti dobiček, in sicer za 23,6 odstotka in je znašal dobrih 39 milijonov evrov.

Največji vpliv v regiji so imele družbe Ydria Motors, Odpad, ki je del skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, Gozdno gospodarstvo Postojna, Kovinoplastika Lož in Lesonit.

OBALNO-KRAŠKA REGIJA

Desetkrat višji dobiček

Kot kažejo podatki območne izpostave Ajpes, so tudi družbe obalno-kraške regije, kjer imajo največji vpliv OMV Slovenija, Cimos, Luka Koper, Mena Koper in Intereuropa, poslovala z dobičkom. V letu 2015 so namreč izkazale 102.845 tisoč evrov neto čistega dobička, kar je kar desetkrat več kot v letu 2014. »To je prvi pošten dobiček, ustvarjen v regiji po letu 2007,« je ob nedavni predstavitvi rezultatov dejal vodja koprskih izpostave Ajpesa Sandi Kravanja.

Največji neto čisti dobiček so imele družbe s področja prometa in skladiščenja, kamor sodi tudi skupina Luka Koper, ki je lani ustvarila rekordnih 184,3 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje (za 13 odstotkov več kot predlani), čisti dobiček pa je znašal 32,5 milijona evrov (in bil za 12 odstotkov višji kot v letu 2014).

Edina panoga z neto čisto izgubo je gostinstvo, kar je posledica negativnega poslovnega izida nekaterih družb. Predelovalna dejavnost je sicer ustvarila precej visoko neto dodano vrednost, vendar pa se ni pretvorila v podobno visok neto čisti dobiček, saj je velika gospodarska družba iz te dejavnosti (Cimos), ustvarila veliko čisto izgubo (25,3 milijona evrov). ^{gg}

»Zavedamo se, da je dobro obvladovanje tujih trgov ena od glavnih konkurenčnih prednosti koroškega gospodarstva,« pravijo na koroški območni gospodarski zbornici.

Po besedah Aleksandre Podgornik, direktorice Štajerske gospodarske zbornice, regija nujno potrebuje svež investicijski kapital.

15 % podjetij z Goriške napoveduje, da bodo na novo zaposlovali.

Foto: Depositphotos

Skupina Luka Koper je lani ustvarila rekordnih 184,3 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje.